

Magyar Köztársaság
Alkotmánybírósága
Budapest

Tisztelt Alkotmánybíróság!

A **Társaság a Szabadságjogokért** közhasznú jogvédő szervezet (képviselőként dr. Baltay Levente ügyvivő) a számunkra az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. tv. (a továbbiakban Abtv.) 21. § (4.) bekezdésében biztosítottakra hivatkozással indítványozzuk, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 49. § (1.) bekezdése alapján állapítsa meg, hogy az Országgyűlés jogalkotói feladatát elmulasztotta és ezzel - az Alkotmányról szóló 1949. évi XX. tv. 2.§ (1) bekezdését sértő - alkotmányellenességet idézett elő akkor, amikor az Abtv-ben nem szabályozta az Alkotmánybíróság eljárásaira vonatkozó határidőket. Indítványozzuk, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 49. § (1.) bekezdése alapján - határidő megjelölésével - hívja fel az Országgyűlést a fennálló helyzet megszüntetésére.

Indokolás:

Az Alkotmány 2.§ (1.) bekezdése szerint „a Magyar Köztársaság független és demokratikus jogállam”. Az Alkotmánybíróság számos határozatában kimondta, hogy a jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok által megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki tevékenységüket. (többek között: 56/1991(XI.8.) AB határozat)

Az Alkotmánybíróság 11/1992.(III.5.) AB határozatában kimondja: „A jogbiztonság - az Alkotmánybíróság értelmezésében - az államtól és elsősorban a jogalkotótól azt várja el, hogy a jog egésze, egyes részterületei és egyes szabályai is világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatóak (...) legyenek. A jogállamiság és jogbiztonság elvéből fakadnak az eljárási garanciák. Ezek alapvető jelentőségűek, az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatósága szempontjából.”

Véleményünk szerint a jogállamiság megteremtése érdekében a jogalkotó szerveknek és a jogalkalmazó szerveknek is kötelezettségük, hogy az ehhez kapcsolódó szabályokat megalkossák és alkalmazzák.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint alkotmánysértő mulasztás megállapításának van helye - a tárgykörre vonatkozó szabály hiányán túl - akkor is, ha az adott tárgykörre szabályozás fellelhető, de abból az alkotmányból levezethető tartalmú jogszabályi rendelkezés hiányzik (többek között: 15/1998(V.8.)AB határozat).

Az Alkotmánybíróság eljárásának és működésének legfontosabb szabályait az Országgyűlés által megalkotott Abtv. határozza meg. Az Alkotmánybíróság - bár arra az Abtv. 29. §-a kötelezettséget tartalmaz - ügyrenddel nem rendelkezik, működését a teljes ülés által elfogadott ideiglenes ügyrend szabályozza. Az Abtv., csakúgy, mint az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendje - néhány kivételtől eltekintve - az Alkotmánybíróság eljárására határidőket nem állapít meg.

A fent leírtak és idézettek alapján, álláspontunk szerint egyértelműen kimutatható, hogy az eljárási garanciák a jogbiztonság és a jogállamiság elengedhetetlen feltételei. Ez vonatkozik az Alkotmánybíróság működésére is. Az eljárási garanciák körének fontos összetevője az eljárási határidők megállapítása. A határidők rögzítése nélkül a jogalkalmazók - jelen esetben az Alkotmánybíróság - tetszés szerinti idő alatt folytathatja le eljárását. A határidő korlátlansága a jogalkalmazónak lehetőséget biztosít arra, hogy az ügyek között válogatva egyes ügyeket előtérbe helyezzen, másokat háttérbe szorítson. Ez a jogalkalmazó szerv számára álláspontunk szerint megengedhetetlen eszközt, visszaélési lehetőséget biztosít.

Nyilvánvaló, hogy az Alkotmánybíróság elé kerülő ügyek és problémák jellege miatt az Alkotmánybíróság eljárása általában nem tervezhető pontosan előre. Ez elmondható több jogalkalmazó eljárására is, azonban ezen jogalkalmazókra a különböző eljárási törvények szigorú határidőket írnak elő.

Álláspontunk szerint semmilyen eljárásban sem megengedhető, hogy a beadványok éveken, akár évtizedeken keresztül elintézetlenek, megoldatlanok maradjanak. A törvényalkotónak ezért az Alkotmánybíróság esetében is meg kell szabnia azt a leghosszabb ügyintézési határidőt, amely a legbonyolultabb indítvány elintézéséhez, az arról szóló határozat kibocsátásához elegendő. Álláspontunk szerint azért, hogy a határidők hiánya ne sértse az Alkotmány 2.§ (1.) bekezdésében leírt, a jogállamiságból fakadó jogokat, a határidők megállapítása elengedhetetlen kötelezettség.

A fentiek értelmében kérjük a T. Alkotmánybíróságot, hogy jelen indítványunk szerint - a jogállamiság alapján ésszerű határidőn belül - hozza meg határozatát.

Budapest, 20004. november 05.

Tisztelettel

Társaság a Szabadságjogokért
Képv:
Dr. Baltay Levente ügyvivő